

- ז. במקום שיש חילול השם, חייב אדם להתנהג כמו הרב הגדול ביותר.
- ח. יש לאדם לחשוש אף לבקורת המרעים, ומקרא מלא הוא: "בקמים עלי מרעים — תשמענה אזני" ⁽⁹⁾.
- ט. יש שאדם חושש לחילול שם שמים, ואינו אלא דואג לחילול שמו.
- י. אם מדברים בביהמ"ד בקובנה לשון הרע — מחללים בפריז את השבת ⁽¹⁰⁾.
- יא. אם הצדק אתך — השתדל להשאר צודק.
- יב. נסיון העוני דומה למצב חולה בעיר שיש רופא, ונסיון העושר — למצב חולה בעיר שאין רופא ⁽¹¹⁾.
- יג. "פני הדור כפני כלב" ⁽¹²⁾. — "פני" הדור ומנהיגיו דומים לכלב, שרץ בראש ומטה בכל רגע את ראשו לראות, לאן פני בעליו מועדות.
- יד. כשאדם בא לעשות מעשה עליו לנקוט בידו שלשה כללים: "טאהן ניט נאכטהאן" (לעשות ולא לחקות); "טאהן ניט אפטאהן" (לעשות ולא לנקום); "טאהן ניט אויפטאהן" (לעשות ולא לפעול).
- טו. כשעומדת לפניך שאלה לבירור, דון אותה לפי החשבון: איך היית נוהג בשעת נעילה ביום הכפורים.
- טז. רב שאין רוצים לגרשו מהעיר איננו רב, ורב שמגרשים אותו מהעיר איננו אדם.
- יז. מי שמקבל רבנות — עליו להיות ראוי לעמוד בפני הלאו: "לא תגורו מפני איש" ⁽¹³⁾.

אוצר החכמה

(9) שם צב. (10) מספרים, שבעת שנתגלו בליטא הפרצות הראשונות בשמירת השבת, הבהיל ר' ישראל פתאום את תלמידיו המובהקים לאסיפה דחופה, והתחיל להוכיח אותם על קלקלה זו. אחד מהתלמידים הרהיב עוז בנפשו לשאול בתמהון, למה מכונים את הדברים אליהם? והשיב ר' ישראל: "לוא היינו אנו זהירים במדריגות שלנו, כגון: לא ללכת ד' אמות בלי תורה ותפלה וכדו', לא היו ההמונים מרחיקים כה לכת עד לידי חילול שבת". (11) ביאור הדבר: העני, באין לו על מה לסמוך — פונה אל ה' והעשיר בוטח בעשרו (ראה "קהלת יצחק" לר' יצחק גאמן). (12) סנהדרין